II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 21 februari 1994

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EG-Verdrag (IV/30.525 — Internationaal Energie Agentschap)

(Slechts de teksten in de Engelse, de Franse, de Duitse, de Italiaanse, de Portugese en de Spaanse taal zijn authentiek)

(94/153/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962, Eerste verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag [1], laatstelijk gewijzigd bij de Akte van Toetreding van Spanje en Portugal, en met name op de artikelen 6 en 8,

Gezien het verzoek dat op 12 oktober 1993 bij de Commissie werd ingediend door de voorzitter van de „Industry Advisory Board", het internationaal adviesorgaan van het Internationaal Energie Agentschap, hierna het „IEA" genoemd, namens alle rapporterende maatschappijen van het IEA, en waarbij overeenkomstig artikel 8, lid 2, van Verordening nr. 17 om verlenging werd verzocht van de vrijstelling die krachtens artikel 85, lid 3, bij Beschikking 83/671/EEG van de Commissie [2] werd verleend,

Gezien de bekendmaking [3] overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17, van een samenvatting van de onderling afgestemde feitelijke gedragingen tussen oliemaatschappijen, die nodig zijn om het noodtoewijzingssysteem voor olie van het Internationaal Energie Programma, hierna het „IEP" genoemd, uit te voeren, alsmede van de relevante wijzigingen die hebben plaatsgevonden sinds de Commissie bij Beschikking 83/671/EEG voor die onderling afgestemde gedragingen voor een op 31 december 1993 verstreken periode vrijstelling verleende krachtens artikel 85, lid 3,

Na raadpleging van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities, overeenkomstig artikel 10, lid 3, van Verordening nr. 17,

Overwegende hetgeen volgt:

I. DE FEITEN

(1) Het IEP vloeit voort uit een overeenkomst die op 18 november 1974 werd ondertekend. Thans nemen 23 landen, allen lid van de OESO, aan het IEP deel. De doelstellingen van het IEP zijn in Beschikking 83/671/EEG uiteengezet. Het IEP strekt ertoe te reageren op onderbrekingen in de olieaanvoer door te waarborgen dat olievoorraden beschikbaar zijn om in noodgevallen te worden gebruikt, door de vraag te beperken en door de beschikbare olie volgens een toewijzingsprocedure op billijke basis aan de deelnemende landen toe te wijzen.

De tenuitvoerlegging van het IEP is beschreven in de bekendmaking [4] overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 en in Beschikking 83/671/EEG.

(2) Sedert de vaststelling van Beschikking 83/671/EEG hebben de volgende wijzigingen plaatsgevonden:

[1] PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
[2] PB nr. L 376 van 31. 12. 1983, blz. 30.
[3] PB nr. C 300 van 6. 11. 1993, blz. 8.
[4] PB nr. C 199 van 26. 7. 1983, blz. 2.

a) Thans zijn 18 oliemaatschappijen en één vereniging van oliemaatschappijen (in vergelijking met 16 oliemaatschappijen en twee verenigingen in december 1983) lid van de „Industry Advisory Board", hierna de „IAB" genoemd. De IAB is een adviesorgaan dat het IEA bijstaat bij de daadwerkelijke toepassing van noodmaatregelen. Alle oliemaatschappijen en de vereniging zijn lid van de groep „rapporterende maatschappijen" waarvan er thans 41 zijn.

b) De toewijzingsprocedure is op enkele punten gewijzigd. Er waren twee wijzigingen van het „Emergency Management Manual" van het IEA, dat voor het laatst in december 1982 werd gepubliceerd. In één van de twee wijzigingen wordt verduidelijkt dat bij olietransacties die voortvloeien uit het in werking stellen en de uitvoering van het nooddelingssysteem van het IEA, de prijzen moeten worden gebaseerd op de voorwaarden die voor vergelijkbare commerciële transacties gelden. De andere wijziging betreft de vaststelling van procedures om gedurende noodsituaties een oplossing te vinden voor grote afwijkingen van de door de verschillende Lid-Staten verstrekte gegevens over de olietoevoer.

c) Een andere belangrijke ontwikkeling inzake alertheid, waardoor het nooddelingssysteem niet rechtstreeks wordt beïnvloed, is het zogenoemde CERM-mechanisme (gecoördineerde maatregelen in antwoord op een noodsituatie, hierna „CERM" genoemd) van het IEA. Krachtens de CERM hebben de regeringen van de lid-staten van het IEA ermee ingestemd gedurende een energiecrisis in een vroeg stadium te overwegen hun olievoorraden gecoördineerd te gebruiken en aanvullende maatregelen te nemen om de vraag te beperken.

d) In verband met de soorten activiteiten die deel uitmaken van de toewijzingsprocedure (type 1, 2, 3) werden wijzigingen aangebracht aan de activiteiten van type 1 en van type 2. Het nooddelingssysteem werd in 1986 verbeterd om rekening te houden met de wijzigingen van de structuur van de oliemarkt en met de grotere technische mogelijkheden van de computer waarover het secretariaat beschikt om aan noodsituaties het hoofd te bieden. Beslist werd de voorgeschreven periode voor de aanvraag, behandeling en uitvoering van vrijwillige „closed-loop"-aanbiedingen van rapporterende en niet-rapporterende maatschappijen in verband met de herschikking van de olieleveringen in antwoord op de noodtoestand, te verlengen en de procedure voor goedkeuring van die aanbiedingen door de toewijzingscoördinator te versnellen. Luidens het „Wider Window"-voorstel kunnen vrijwillige „closed-loop"-aanbiedingen bij het secretariaat van de ISAG („Industry Supply Advisory Group") of bij het IEA-secretariaat op vrijwel elk ogenblik in een toewijzingscyclus, en niet slechts op welbepaalde tijdstippen, worden ingediend.

e) In verband met de situatie van de oliemarkt zijn er de afgelopen tien jaren opmerkelijke ontwikkelingen geweest. Gedurende de jaren zeventig konden de OESO-landen hun energieafhankelijkheid verminderen dank zij de vermindering van het verbruik, de ontginning van nieuwe gebieden (Alaska, de Noordzee) en de ontwikkeling van andere energiebronnen (nucleaire energie, hernieuwbare energie). Sedert 1985 is er echter een trend van toenemende olie-invoer. Het is waarschijnlijk dat deze trend zal aanhouden want het IEA voorspelt dat de OESO-vraag, die door netto-invoer wordt gedekt, van ongeveer 60 % nu tot misschien 70 % gedurende het eerste decennium van de volgende eeuw zal stijgen. Die stijging van de olie-invoer zal grotendeels van de belangrijkste producerende regio's komen, waar de plaatselijke politieke situatie onzeker is zodat de kwetsbaarheid van de OESO-landen voor onderbrekingen van de olietoevoer wordt vergroot. Bijgevolg is het nodig dat het IEA zijn mogelijkheden om te reageren op noodsituaties in stand houdt, aanpast en van tijd tot tijd test.

Produktie van ruwe olie en NGL (aardgascondensaten)

	1980	1988	1990	1992 (*)
				(in miljoen ton)
EG-landen (1)	93	142	116	135
OESO-landen (2)	702	780	740	761
Totaal wereld (2)	2 924	3 090	3 189	3 180
				(in miljoen vaten/dag)
EG-landen (1)	2	3	2,5	2,9
OESO-landen (2)	15	16,6	15,9	16,4
Totaal wereld (2)	63	63,3	65,6	65,4

(*) Voorlopige cijfers.

Bronnen : (1) Eurostat.
(2) IEA-statistieken.

Invoer en uitvoer van ruwe olie en NGL

(in miljoen ton)

	1978	1988	1990	1992 (*)
EG-landen (1)				
Invoer	527	450	471	502
Uitvoer	44	80	67	71
OESO-landen (2)				
Invoer	1 251	934	1 040	1 104
Uitvoer	63	171	174	211

(*) Voorlopige cijfers.

Bronnen : (1) Eurostat.
(2) IEA-statistieken.

(3) Het verzoek om de vrijstelling te verlengen voor een nieuwe periode van niet minder dan tien jaar, met ingang van 1 januari 1994, wordt gemotiveerd door de noodzaak om de oliemaatschappijen in staat te stellen samen te werken bij de uitvoering van het nooddelingssysteem. Het nooddelingssysteem berust immers in ruime mate op de coördinatie door de olie-industrie van eventueel noodzakelijke herverdelingen van de beschikbare olieleveringen, in overeenstemming met de verdeelformule die in de IEP-overeenkomst is vastgelegd.

II. OPMERKINGEN VAN DERDEN

(4) Na de bekendmaking overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17, zijn bij de Commissie geen opmerkingen van derden binnengekomen.

III. JURIDISCHE BEOORDELING

A. Artikel 85, lid 1

(5) Op dezelfde gronden als die welke voorheen werden uiteengezet in Beschikking 83/671/EEG, waarnaar zij verwezen, vormt de instemming van de oliemaatschappijen om met elkaar en met het IEA in het kader van het IEP en bij de uitvoering van het noodtoewijzingssysteem voor olie van het IEA samen te werken, een onderling afgestemde feitelijke gedraging die binnen de werkingssfeer van artikel 85, lid 1, valt. Zulks is met name het geval omdat

a) het overleg tussen de oliemaatschappijen tot doel en tot gevolg heeft dat rekening wordt gehouden met, en een evenwicht wordt gezocht tussen toewijzingsrechten en -verplichtingen. Dit betekent dat in sommige gevallen de bestemming van de olie verschillend is van die welke de olie zou hebben gehad indien het IEA-systeem niet op gang zou zijn gebracht;

b) het gedrag van de oliemaatschappijen bij de uitwisseling van gegevens binnen het kader van het IEA de marktvoorwaarden die zonder zulke gegevensuitwisseling zou hebben bestaan, kan wijzigen;

c) de eventuele gevolgen van die beperkingen van de mededinging aanzienlijk zouden kunnen zijn. De ondernemingen beginnen het overleg over de toewijzingen zodra alle IEA-landen of één ervan een tekort van 7 % in de olieaanvoer ondervinden of een dergelijk tekort redelijkerwijs mag worden verwacht. Indien het systeem in werking wordt gesteld, zou het kunnen gebeuren dat maandelijks verscheidene miljoenen tonnen olie moeten worden herverdeeld;

d) de gezamenlijke inspanningen van de oliemaatschappijen om de beschikbare olie te herverdelen een aanzienlijk effect op de handel tussen de Lid-Staten kunnen hebben. De gebruikelijke stroom van de olieaanvoer zou kunnen worden gewijzigd ten einde in de toewijzingsrechten en -verplichtingen te voorzien, in overeenstemming met de situatie van elk deelnemend land.

B. Artikel 85, lid 3

(6) Op basis van de inlichtingen waarover zij beschikt, is de Commissie tot de conclusie gekomen dat de voordelen van de onderling afgestemde feitelijke gedraging van de oliemaatschappijen voor de toepassing van artikel 85, lid 3, een voldoende grondslag blijven vormen. De wijzigingen die zich sinds 1983 hebben voorgedaan, doen geen afbreuk aan de geldigheid van de vrijstelling. Zij hebben tot doel de toewijzingsprocedure te verbeteren en rekening te houden met de wijzigingen van de sructuur van de oliemarkt en met de technische verbeteringen.

a) De onderling afgestemde feitelijke gedraging draagt bij tot de verbetering van de verdeling van de betrokken produkten en tot bevordering van de economische vooruitgang, doordat bij onderbrekingen van de toevoer de ongemakken worden verminderd en de moeilijkheden worden gedeeld.

b) De onderling afgestemde feitelijke gedraging geeft de verbruiker een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen, aangezien kan worden verwacht dat zij het effect van de schaarste voor de algemene economie van de deelnemende landen zo gering mogelijk zal houden, hetgeen de gebruikers rechtstreeks ten goede komt.

c) Het overleg tussen de maatschappijen om de noodzakelijke toewijzing te verkrijgen, gaat niet verder dan nodig is om de doelstellingen van het IEP te bereiken.

d) De onderling afgestemde feitelijke gedraging geeft de ondernemingen niet de mogelijkheid de mededinging voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten uit te schakelen. De mededinging tussen de oliemaatschappijen zal op alle gebieden blijven bestaan, uitgezonderd wat betreft hun gehoudenheid aan de toewijzingsrechten en -verplichtingen te voldoen.

IV. DE ARTIKELEN 6 EN 8 VAN VERORDENING NR. 17

(7) Het verzoek om een verlenging van de vrijstelling die werd verleend bij Beschikking 83/671/EEG werd door de voorzitter van de IAB ingediend vóór 31 december 1993, de datum waarop de beschikking verstrijkt. Overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Verordening nr. 17 dient de onderhavige beschikking van de Commissie op 1 januari 1994 in werking te treden.

(8) Ingevolge artikel 3 van Beschikking 83/461/EEG werden de oliemaatschappijen verplicht de Commissie op een zo vroeg mogelijk tijdstip in kennis te stellen van

1. alle door het „Governing Board" of door nationale noodverdelingsorganisaties in de regels inzake het noodtoewijzingssysteem voor olie en de deelneming van de oliemaatschappijen daaraan aangebrachte wijzigingen;

2. elk overleg met oliemaatschappijen als bedoeld in artikel 19, leden 6 en 7, en artikel 55, lid 3, van het IEP, of de verstrekking door de maatschappijen aan het IEA of aan de nationale regeringen volgens de voorgaande regels van gegevens over onder meer invoer, uitvoer, binnenlandse produktie en voorraden;

3. de verklaring van het begin van een noodsituatie;

4. alle voorstellen of regelingen voor tests van het noodtoewijzingssysteem voor olie of van het noodgegevenssysteem.

Aan de vrijstelling was de verplichting verbonden dat de Commissie voor haar vertegenwoordigers toegang moest hebben tot elk overleg dat met de oliemaatschappijen plaatsvindt, zoals bedoeld in artikel 19, leden 6 en 7, of artikel 55, lid 3, van het IEP, en tot alle bijeenkomsten van de „Industry Supply Advisory Group" of van subgroepen daarvan, of van de IAB of subcomités daarvan, die plaatsvinden wanneer het noodtoewijzingssysteem voor olie wordt toegepast of wanneer tests worden gedaan. Alle documenten en andere informatie in verband met een dergelijk overleg, bijeenkomsten en tests in het bezit of onder controle van een onderneming waar die beschikking op van toepassing was, en alle documenten en andere informatie in het bezit of onder controle van zo'n onderneming met betrekking tot activiteiten van type 2 en van type 3 en met betrekking tot activiteiten van type 1 die aan de Commissie zijn gemeld, dienden desgevraagd aan de vertegenwoordigers van de Commissie ter beschikking te worden gesteld.

De rapporteringsvoorschriften werden nageleefd gedurende de periode tijdens welke de vrijstelling van kracht was en dienen opnieuw te worden opgelegd gedurende de verlenging van de vrijstelling overeenkomstig artikel 8, lid 2, van Verordening nr. 17.

(9) Ingevolge artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17 dient een beschikking van de Commissie in toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag voor een bepaalde termijn te worden gegeven. In het onderhavige geval lijkt het passend Beschikking 83/671/EEG voor een periode van tien jaar te verlengen,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De vrijstelling die werd toegekend bij Beschikking 83/671/EEG wordt tot 31 december 2003 verlengd.

Artikel 2

De vrijstelling wordt afhankelijk gemaakt van dezelfde rapporteringsvoorschriften als die welke in artikel 3 van Beschikking 83/671/EEG werden vastgelegd.

Artikel 3

Deze beschikking is van toepassing met ingang van 1 januari 1994.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot:

— Amerada Hess Corporation
1185 Avenue of the Americas
New York, N.Y. 10036
VSA

— Amoco Corporation
200 East Randolph Drive
Chicago, IL 60601
VSA

— Anonima Petroli Italiana (API)
Corso d'Italia 6
00198 Rome
Italië

— Ashland Oil, Inc.
2000 Ashland Drive
Russell, KY 41169
VSA

— Atlantic Richfield Company
1601 Bryant Street
Dallas, Texas 75228
VSA

— BP Oil International Limited
Britannic House
1, Finsbury House
Londen EC2M 7BA
Verenigd Koninkrijk

— Caltex Petroleum Corporation
125 E. John Carpenter Freeway
Irving, Texas 75062-2794
VSA

— Chevron Corporation
225 Bush Street
San Francisco, CA 94104-4289
VSA

— Compañía Española de Petróleos SA (CEPSA)
Apartado 671
Avenida de América 32
Madrid 2
Spanje

— Conoco Inc.
600 N. Dairy Ashfort Road
Houston, TX 77079
VSA

— Cosmo Oil Co. Ltd
Toshiba Building
1-1, Shibaura, 1-Chome
Minato-ku
Tokyo 105
Japan

— DEA Mineralöl AG
Überseering 40
22297 Hamburg
Duitsland

— Ente Nazionale Idrocarburi (ENI) Agip Petroli SpA
Via Laurentina 449
00142 Rome
Italië

— Exxon Corporation
200 Park Avenue
Florham Park
New Jersey 07932
VSA

— Idemitsu Kosan Co. Ltd
1-1, 3-Chome, Marunouchi
Chiyoda-ku
Tokyo 100
Japan

— Japan Energy Corporation
10-1, Toranomon 2-Chome
Minato-ku
Tokyo 105
Japan

— Mabanaft GmbH
Admiralitätsstr. 55
20459 Hamburg
Duitsland

— Mitsubishi Oil Co Ltd
2-4, Toranomon, 1-Chome
Minato-ku
Tokyo 105
Japan

— Mobil Oil Corporation
3225 Gallows Road
Fairfax, VA 22037
VSA

— Neste Oy
PO Box 20
02151 Espoo
Finland

— Norsk Hydro as
PO Box 220
1321 Stabekk
Noorwegen

— OK Petroleum AB
11590 Stockholm
Zweden

— ÖMV AG
Otto-Wagnerplatz 5
1090 Wenen
Oostenrijk

— Petro-Canada Products Ltd
PO Box 2844
150 6th Avenue S.W.
Calgary
Alberta T2P 3E3
Canada

— Petrofina NV
Nijverheidsstraat 52
1040 Brussel
België

— Petrogal SA
R. Mouzinho da Silveira, 26-7
1200 Lissabon
Portugal

— Petroleos del Norte SA (Petronor)
Paseo de la Castellana 280
28046 Madrid
Spanje

— Petroleum Association of Japan (PAJ)
Keidanren Building
1-9-4, Ohtemachi
Chiyoda-ku
Tokyo 100
Japan

— Praoil
Strada 2, Pal. F7
20090 Assago
Milaan
Italië

— Phillips Petroleum Company
17 D3 Phillips Building
Bartlesville, OK 74004
VSA

— Repsol SA
Paseo de la Castellana, 278
28046 Madrid,
Spanje

— Shell International Petroleum Co. Ltd
Shell Centre
Londen SE1 7NA
Verenigd Koninkrijk

— Shell Oil Company
901 Louisiana
Houston, TX 77002
VSA

— Société Nationale Elf Aquitaine
Tour Elf
Cedex 45
92078 Parijs-La Défense
Frankrijk

— Statoil
Postbox 300
4001 Stavanger
Noorwegen

— Sun Oil Company Inc.
1801 Market Street
Philadelphia PA 19103-1699
VSA

— Texaco Inc.
2000 Westchester Avenue
White Plains, N.Y. 10650
VSA

— Total SA
Tour Total
24, Cours Michelet
Cedex 47
92069 Parijs-La Défense
Frankrijk

— Türkiye Petrol Rafinerili AS (TÜPRAS)
41002 Izmit
Turkije

— VEBA Öl AG
Alexander-von-Humboldt-Straße
45876 Gelsenkirchen
Duitsland

— Wintershall AG
Friedrich-Ebert-Straße 160
34119 Kassel
Duitsland

Gedaan te Brussel, 21 februari 1994.

Voor de Commissie

Karel VAN MIERT

Lid van de Commissie